

Joep van Belkom: 'De functie van stadsecoloog is in Nijmegen nog betrekkelijk nieuw, dus ik wil echt mijn stempel drukken op het natuurbeleid in deze stad.'

Stadsecoloog Joep van Belkom wil Nijmeegse natuur dichterbij de mens brengen

'Je moet de kansen in je eigen omgeving goed benutten'

De aandacht voor de natuur in de stad groeit. Steeds meer gemeenten hebben tegenwoordig eigen stadsecologen in dienst. Wat is hun blik op de stad waarin zij werken en wat zijn hun drijfveren en ambities? In dit nummer van Stad + Groen spreken we met Joep van Belkom, stadsecoloog bij de gemeente Nijmegen. Hij wil burgers en bedrijven meer betrekken bij het natuurinclusiever inrichten van de stad. 'Bewustwording en beleving zijn cruciaal!'

Auteur: Ralf Pijnenburg

De locatie van het interview laten we bepalen door Van Belkom. Hij kiest voor de Spiegelwaal, een nevengeul tussen het eiland Veur-Lent

en het oude dorp Lent. In dit gebied broeden oeverzwaluwen en kleine plevieren en groeien zeldzame planten, zoals vertakte paardenstaart en kleine steentijm. 'Je ziet hier unieke biotopen', vertelt Van Belkom, 'en je bent er lopend vanaf het centrum al binnen een half uur. Vervolgens kun je binnen een uur door dit dynamische gebied wandelen en krijg je een fraai stukje natuurbeleving mee. Ook op plaatsen als de Ooijpolder, Heumensoord en de Hatertse Vennen is dat het geval. Nijmegen is volledig omsloten door prachtige natuurgebieden.'

Interesse in natuur

Van Belkom groeide op in Nijmegen en ontdekte zijn interesse in de natuur vooral tijdens zijn buitenlandse reizen. Na zijn afstuderen startte hij als ecooloog bij een ecologisch adviesbureau, maar hij miste in zijn werkzaamheden de samenhang met maatschappelijke thema's

zoals gezondheid en klimaatadaptatie. 'Bij een gemeente kun je de natuur veel meer inbedden in andere ruimtelijke opgaven', zegt hij. 'Daarbij zie ik de natuur als basis om bij te dragen aan een prettige leefomgeving.'

Overstap

Na twee jaar maakte Van Belkom de overstap naar de gemeente Apeldoorn, waar hij als ecooloog aan de slag ging. Een jaar geleden begon hij als stadsecoloog bij de gemeente Nijmegen. Hij merkt dat het onderwerp stadsnatuur momenteel *booming* is. 'Terwijl het in mijn studietijd nog niet eens werd behandeld. Wat dat betreft, is mijn functie erg leuk en uitdagend. Het werkveld is enorm dynamisch en ik heb altijd wel wat te doen. De functie van stadsecoloog is in Nijmegen nog betrekkelijk nieuw, dus ik wil echt mijn stempel drukken op het natuurbeleid in deze stad.'

Stoeplantjes zijn goed voor de biodiversiteit en voor de afkoeling van de stad.

Joep van Belkom geeft een rondleiding door Nijmegen.

‘Binnen onze eigen organisatie schakel ik voortdurend door naar verschillende afdelingen om de natuur blijvend onder de aandacht te krijgen’

Kansen benutten

Al wandelend vertelt hij dat de aandachtsgelieden bij gemeenten rondom het biodiverser en klimaatbestendiger maken van de stad niet

zo veel van elkaar verschillen. ‘Wel vind ik dat je de kansen in je eigen omgeving goed moet weten te benutten. Zo komen in dit gebied de zandhagedis, de zwartblauwe rapunzel en

het vliegend hert voor. Dus zouden we naar mijn idee moeten kijken of we de stad zelf ook geschikt kunnen maken voor deze soorten. We hebben een actieplan opgesteld en hopen dat het vliegend hert daardoor ook de bebouwde omgeving in trekt. Daarnaast vind ik dat we vooruitstrevend zijn met natuurinclusief bouwen. We hebben een toolbox ontwikkeld waarmee we zorgen dat tijdens ruimtelijke ontwikkelingen rekening wordt gehouden met de dier- en plantensoorten ter plaatse.’

Voortdurend schakelen

Dit vormt het bruggetje voor wat Van Belkom beschouwt als zijn belangrijkste taak als stadsecoloog, en wat volgens hem voor iedere stadsecoloog zou moeten gelden: ‘Hoe kunnen we de natuur dichterbij de mens brengen en andersom? Die vraag is wat mij betreft leidend. Als je toch gaat bouwen, zorg er dan voor dat de natuur er geen schade van ondervindt. Je ziet steeds meer dat projectontwikkelaars de natuur vanaf het begin van het proces standaard meenemen in hun projecten. Dat is een goede ontwikkeling. Binnen onze eigen organisatie schakel ik voortdurend door naar verschillende afdelingen om de natuur blijvend onder de aandacht te krijgen. Hierdoor weten collega's me steeds beter te vinden, en vice versa.’

Kleine marterachtigen

Na een wandeling over de Verlengde Waalbrug kleine marterachtigen de oversteek kunnen maken van het ene naar het andere gebied.

De Lentloper herbergt één van de grootste huiszwaluwkolonies van Nederland.

‘Je moet weten hoe de natuur reageert op de maatregelen die je neemt’

‘Dit soort faunapassages hebben we nog vrij weinig in Nijmegen’, geeft hij toe. ‘Omdat ze in een bebouwde omgeving cruciaal zijn, is het wel een doelstelling om hier verandering in te brengen. Daarnaast zetten we sterker in op monitoring. Op verschillende plekken hebben we recent wildcamera’s opgehangen om te inventariseren hoe vaak de passages daadwerkelijk gebruikt worden. Zojuist hebben we nog een wezel waargenomen op een van onze cameravallen bij een faunapassage. We willen de resultaten ook naar buiten kenbaar maken, onder anderen aan bewoners, beheerders en aannemers.’

De huiszwaluw

Monitoring wordt ook ingezet bij De Lentloper, een andere brug over de Spiegelwaal. Dit wordt gedaan door Vogelwerkgroep Nijmegen. In de richels onder de brug, op veilige hoogte boven het water, heeft de huiszwaluw zich genesteld. Van Belkom wijst op de nesten: ‘Sinds 2015 is

het aantal broedparen enorm gestegen. De Lentloper herbergt nu zelfs één van de grootste huiszwaluwkolonies van Nederland. Deze plekken willen we zichtbaarder maken voor mensen, zodat ze zich bewuster worden van hun natuurlijke omgeving.’

Burgerwetenschap

Vanuit dat oogpunt is de stadsecoloog een groot voorstander van onderzoeken op basis van *citizen science*. Hierbij dragen burgers actief bij aan het genereren van wetenschappelijke kennis. Een bekende vorm is het monitoren van de verspreiding van planten en dieren. ‘In Nijmegen wil ik vaker dit soort onderzoeken opstarten’, zo licht Van Belkom toe. ‘*Citizen science* speelt een belangrijke rol bij de bewustwording en beleving van natuur. Door meer te monitoren, kunnen we veel winst behalen en leren we nieuwe dingen. Je moet weten hoe de natuur reageert op de maatregelen die je neemt.’

Nijmegen is volgens Joep van Belkom vooruitstrevend met natuurinclusief bouwen.

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!